

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Dispvatio IX. De Simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

sum & contumeliosum blasphemare contra Spiritus sancti vel Unitatis & Trinitatem, quam eius membra inhoneste & indecorose (sic videlicet, ut formaliter Blasphemiam rationem induat) nominare. Similiter censet *Arriaga* Civerlas specie blasphemias committi ab eo, qui Deum posse peccare & posse errare blasphemando asserit. Unde quoties blasphemias, sive hereticas, sive no-

hereticas, notabiliter diversimode honori & laudi divinitus adverbantur, in confessione sunt determinate in particulari, non tantum quoad numerum, sed etiam quoad speciem explicandae; sic qui per blasphemiam negaret Christum divinitatem nostramque redemptionem, utramque blasphemiam in particulari, quoad speciem & numerum, exprimere teneretur.

DISPUTATIO NONA.

De Simonia.

QUESTIO I.

Quid & Quotplex Simonia.

1. Etymologia nominis, Simonia & qui ejus primi auctores.

OMEN, Simonia, desumptum est a Simone Mago, qui primus in novo Testamento hoc vitio infectus legitur *Act. 8.* ubi refertur ipsum fuisse ab Aposto-

lis sibi pecuniam comparare potestatem, ut quibuscumque manus imponeret, Spiritum sanctum acciperent: idque, juxta *S. Gregorium hom. 4. in Evangelia* & alios Patres ac Doctores, eo fine, ut ex hac potestate questum faceret, aliis Spiritum sanctum vendendo. Alioquin in veteri Lege, ante Simonem Magum, aliqui hoc crimine coinquinati leguntur, ut *Balaam Numer. 22. Giezi 4. Reg. 5.* quos refert *A Lapide* in locum *Act. 8.* citatum. Ideoque *Adrianus* quodlibet 9. Simoniam apud Doctores vetustiori vocabulo *Balamiam* dictam asserit. Et *D. Thomas 2. 2. q. 100. art. 1. ad 4.* ait, Simoniacos etiam posse dici *Giezi*tas: usus tamen pro nomine, Simonia, simpliciter invaluit.

2. Quid Simonia.

Simonia communiter definitur esse studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale, vel spiritual annexum, pretio temporali. Dicitur, voluntas, id est, actus voluntatis, studiosa, hoc est, deliberata. Hinc motus voluntatis non plene deliberatus, aut ex ignorantia inculcata procedens, non facit hominem simoniacum. Dicitur, emendi vel vendendi, comprehendendo sub his terminis omnem contractum non gratuitum, quo videlicet aliquid datur, vel accipitur non gratis, sed quasi pretio temporali interveniente, sive id fiat per emptionem, sive per mutationem, sive locationem &c.

3. Quid res spirituales in allata definitione.

Dicitur, aliquid spirituale, hoc est, quod a Deo, ut auctore gratiae, procedit, vel ad eum, ut auctorem gratiae, ordinatur. Hujusmodi autem res in triplici sunt differentia, quaedam enim sunt essentialiter spirituales, ut virtutes & dona supernaturalia Spiritus sancti: secus est de scientiis naturalibus, etsi in entitate sua physica spiri-

tualibus: pro quarum proinde usu pretium recipi potest sine periculo Simoniae, ut post alios observat *Wiggers dub. 11. nu. 59.* qui de usu Theologiae alter sentit, quam pro temporali pretio docere, non tantum inordinatum, sed etiam simoniacum esse censet *num. 65.* quod tamen non placet *Sylvio 2. 2. q. 100. art. 3.* ubi probabilius aequat oppositum.

Aliae res sunt spirituales & supernaturales causaliter, ut sacramenta, quae, etsi in substantia sua sint plane materialia, tamen sunt gratiae supernaturalis causativa. Huc etiam spectat potestas miraculorum, consecrationes & benedictiones Ecclesiae, & similia ad gratiam supernaturalem ex se dispositiva & excitativa, v.g. conciones sacrae. Aliae denique res sunt effectus virtutis supernaturalis, sive potestatis spiritualis, ut dispensatio, absolutio, patratio miraculorum &c.

Additur, vel spirituali annexum, id est, quod cum re spirituali conjunctionem habet, idque vel improprie, ut officium sacrae economiae Ecclesiae &c. vel proprie, & tunc vel antecedenter, ut jus patronatus, quod praesupponitur praesentationi ad beneficium & institutioni, vel consequenter, ut beneficia Ecclesiastica, quatenus dicuntur jus ad proventus Ecclesiasticos, praesupponunt enim titulum, sive officium spirituale: vel concomitantem, ut labor in administratione Sacramentorum.

In his autem rebus spiritualibus & annexis aliquando reperitur aliquid secundum se pretio aestimabile, ut in ornamentis Ecclesiae, calicibus, vestibus sacris &c. in aliis quibus verum non, ut in donis & gratiis Spiritus sancti. Haec posteriores nullatenus vendi possunt: secus est de prioribus, quae praecise ratione materiae, per se pretio aestimabiles, vendi possunt, quantum est ex natura rei, nisi videlicet Ecclesia id prohibeat. Cavendum tamen, ne ratione spiritualitatis carius vendantur, alioquin Simoniae macula non evitatur.

Additur denique, majoris explicationis gratia, pretio temporali, quo nomine comprehenditur pecunia, & quidquid pecuniam aestimabile,

mabile est, & interdum aestimari solet, & in pretium ac contractum deduci, ut inquit Marchant Tom. 3. Tr. 10. Tit. 6. q. 6. soletque à Doctoribus & c. Saluator 1. q. 3. triplex assignari, scilicet à manu, à lingua, & ab obsequio. Pretium à manu dicitur pecunia, & quidquid pro munere deferri aut vendi solet, ut vestis, equus, bos, domus, ager, & similia. Pretium à lingua vocatur, quod officio linguae praestari solet, ut sunt laudes, vituperia & similia. Pretium ab obsequio est, ministerium aliquod in rebus temporalibus, ut famulum, economi &c. unde qui similia in pactum, vel quasi pactum deducunt, & inde sibi beneficia comparant, simoniae laborem incurunt. Aliud est, si spirituale pro spirituali in pactum deducatur, sic enim sine vitio Simoniae possunt duo pacisci mutuas preces, mutuum operam in audiendis confessionibus &c.

Aliud est à manu,

Aliud à lingua & aliud ab obsequio.

7. Simonia est peccatum Religioni oppositum.

Ex dictis patet Simoniam esse peccatum Religioni oppositum, cuius malitia consistit in irreverentia orta ex indigna tractatione rei sacrae vel spiritualis, quae cum sit nobis gratiosè à Deo concessa in nostram & proximi salutem, redigitur tamen in ordinem rerum temporalium, & profanis contrahitur subijcitur, prout expressit Sanctus Petrus Ath. ad Simonem, Magum dicens: Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei existimasti pecunià possideri.

8. Quo sensu in iure vocatur haeresis.

Nolatur quidem Simonia nomine haeresis, c. Presbyter 1. q. 1. c. Quoties, de Simonia & alibi: non est tamen propriè haeresis, ut advertunt Doctores cum Glossa in c. Firmissime, de Haereticis, apud Suarez lib. 4. de Simonia c. 1. n. 6. sed tantum improprie quoad externam professionem, quatenus Simoniacus externa venditione rei spiritualis proficitur in actu exercito rem illam esse pretio temporali aestimabilem, vel quia Simonia in primo suo auctore in Legge nova & aliquibus eius sequacibus relativa à Sslio q. 100. art. 1. veram haeresim internam conjunctam habuit, quatenus Simoniaci illi per haeresim existimabant, rem spirituales esse pretio temporali aestimabilem.

8. Est ex genere suo peccatum mortale: immo Sylvius sup. post alios putat eam nunquam esse peccatum veniale ex levitate materiae: eo quod res nulla tam parvo gradu possit esse supernaturalis, quam sit magna in Deum irreverentia, eam velle pretio temporali aestimare. Molina tamen Tract. 2. disp. 92. n. 5. Reginaldus l. 23. c. 11. n. 16. & alii materiae parvitatem in Simonia agnoscunt. Pro foro saltem externo, quando pretium est longè inferius re vendita, observat Bassus V. Simonia l. n. 3. & innuitur c. Etsi quaestiones, de Simonia, levitatem materiae à Simonia posse excusare, eo quod tale pretium facile praesumatur datum esse liberaliter.

9. Dividitur

Simonia juxta communem sententiam Hericæ Sim. Theol. Pars III.

contra Durandum apud Lessium dub. 4. n. 24. & paucos alios, nullam Simoniam juris humani admittentes, dividitur primò in eam, quae est juris divini, & quae humani. Prior jure divino naturali est prohibita, committiturque in emptione, aut venditione rei pure spiritualis, v.g. Sacramentorum, quae Simoniam communiter dicitur esse prohibita, quia mala, non autem bona, quia prohibita. Posteriori jure humano prohibetur, committiturque in venditione, verum, quae quidem per se & seclusa lege Ecclesiastica sunt vendibiles, per hanc tamen, ob reverentiam rei sacrae, & annexae, invendibiles factae sunt: quemadmodum enim Ecclesia, eximendo locum sacrum à jurisdictione & potestate seculari, facit, ut iudex inde abstrahens rem, peccet, non tantum contra obedientiam, sed etiam contra Religionem: ita quoque, rem temporalem ob reverentiam rei sacrae annexae eximendo à secularibus mercimoniis, facit, ut, qui eam vendere attentat, peccet, non tantum contra obedientiam (ut vult Durandum) sed etiam contra Religionem, commisso Simoniae peccato. Sic qui vendit beneficia secundum partem temporalem, Simoniam juris humani committit.

in Simoniam juris divini & juris humani.

Quaratione Ecclesiae pro praesentibus faciat res aliquas necessarias materiam Religionis.

10. Secundò dividitur in mentalem.

Secundò dividitur Simonia in mentalem, conventionalem & realem. Mentalis proprie est, non quodlibet internum propositum, quo aliquis vult, exterius Simoniacè contrahere (quamvis & hoc ita appellari possit) sed propositum internum, quo aliquis, dum committit quidpiam spirituale, intendit alium obligare ad reddendum temporalem, vel contra: ut si quis det alicui centum aureos, vel ei inserviat, cum intentione eum obligandi ad conferendum beneficium. Conventionalis committitur, quando propositum obligandi procedit ad externam conventionem, sine executione utrimque facta, sive hoc fiat verbis expressis, sive implicitis, sive oblatione pecuniae: estque haec Simonia duplex, una pura, quando tenet ex neutra parte est completa: altera mixta ex reali, ut quando pretium est datum, sed nondum translatum beneficium, aut contra. Præter species est Simonia confidentialis, de qua infra n. 24. Realis est, quando pactio ex utraque parte est impleta, saltem inchoate: ut si collatum sit beneficium & pars saltem pretii soluta.

Conventionalis.

Et realis.

QUESTIO II.

Qualiter Committatur Simonia Juris Divini?

Dico I. Committitur Simonia juris divini, si pro actione spirituali, ut tali, aliquid exigatur. Patet: quia Sanctitas sic aestimatur pretio temporali. Cum autem pleraeq; actiones spirituales, non exerceantur sine labore, inquiri solet, an pro ipso labore aliquid exigi possit. Labor autem alius est

II. Exigere aliquid pro actione spirituali ut tali Simonia juris divini est.

est intrinsecus actioni spirituali, prout celebrationi Missae intrinsecus est, ad altare stare &c. alius est extrinsecus, qui non ex natura rei, sed tantum per accidens, cum actione spirituali conjungitur, sive antea denter sive concomitanter, sic celebrationi Missae extrinsecus est, quod certo loco, certo tempore & non aliter sit celebranda. Hoc supposito,

Secus si quid accipiat pro laboribus extrinsecis.

DICO II. Non est Simonia aliquid accipere pro laboribus extrinsecis, seu per accidens, conjunctis actioni spirituali, sive sint praevi, sive concomitantes. Ratio est: quia illi labores sunt temporales & pretio aestimabiles. Sic cantor potest aliquid exigere pro labore & artificio cantandi, item Sacerdos pro obligatione celebrandi certo loco & tempore, & pro labore itineris. Deinde quia privare se libertate & facultate aliarum actionum est pretio aestimabile. Similiter qui procurat alteri beneficium potest exigere compensationem laborum, v. g. ob scribendas litteras &c. non tamen ob pinguedinem beneficii, nec ob procuracionem ejusdem. Similiter non licet aliquid exigere pro praesentatione, electione, vel collatione beneficii: cum accipiant suam aestimationem in ordine ad beneficium. De quo *quast. seq.*

13. Vel per modum stipendii sustentationis.

DICO III. Non est Simonia dare, exigere vel accipere aliquid pro sustentatione ministri sub obligatione ministerii vel rei spiritualis, non per modum pretii, sed stipendii. Ita communiter Doctores. Ratio est: quia administrantibus populo spiritualia debetur ex justitia sustentatio, ut habetur *1. Corinth. 9. & Matth. 10. Dignus est operarius cibo suo.* Unde vocatur a Doctoribus stipendium sustentationis: cum enim ministri Ecclesiae in utilitatem saecularium privent se facultate vacandi negotiis saecularibus, ex quibus possent se sustentare, tenentur saeculares ex justitia, illos alere, sicut aliqui tenentur alere gerentem sua negotia: quia non possunt munia sua exequi sine decenti sustentatione. Hoc titulo licitum est aliquid exigere pro missa, concione, Ecclesiarum consecratione, visitatione &c. eodem titulo ministeriis Ecclesiasticis annexi sunt proventus, non tamquam pretium rerum sacrarum, sed tamquam stipendia necessaria sustentationi, juxta cujusque dignitatem.

14. De quo etiam licet pacisci quantum est ex natura rei.

Petes: An liceat ministris pacisci de stipendio sustentationis, v. g. pro missa, catechismo, concionibus &c? Resp. Aff. quantum est ex natura rei, sive ministri sint pauperes, sive divites: quilibet enim potest pacisci de eo, quod sibi jure naturae debetur. Qui autem sic paciscuntur cavere debent, ne habeant intentionem paciscendi de pretio officii spiritualis, sed tantum de sustentatione, quae proinde judicari debent, ne imperiti ex tali pacto offendantur, ut

recte monet Caietanus & alii. Ubi vero stipendium sustentationis a Praelatis est determinatum non potest excedi sine injuria, & facile praesumeretur esse Simonia, eo quod illud auctarium videatur accipi velut pretium operis spiritualis.

15. Pro labore rei spiritualis non licet pretium exigere.

DICO IV. Pro labore rei spirituali intrinsecus, non licet aliquid per modum pretii exigere. Est communior Doctorum apud Castro Palao de Simonia punct. 11. n. 2. contra plerisque ab eodem citatos num. 1. Ratio est: quia res spirituales cum labore suo intrinsecus unum opus continent: ideoque si pretium aliquid pro labore accipiat, censetur etiam pro re spirituali accipi, juxta illud, quod c. *Si quis objecerit 1. q. 3.* dicitur: *Quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit.*

16. Hinc pro labore collationi Sacramento intrinsecus non potest pretium, nisi tamen ad remunerationem salutaris baptismi, & removendum impedimentum salutis prolis, baptizandae. Monet tamen *Wiggers de Simonia disp. 6. n. 27.* si alius adfit baptizare potens, potius ad eum esse recurrendum, quam injustam ministri vexationem dicto modo redigendam.

Hinc sequitur I. pro baptismatione, abolutione, ordinatione, aliave Sacramento collatione, non licet aliquid accipi tamquam pretium. Si tamen in necessitate minister detrahet prolem baptizare, nisi accepta pecunia, probabilius est tunc licere ipsi pecunias dare, non pro collatione baptismi, sed ad redimendam injustam ministri vexationem, & removendum impedimentum salutis prolis, baptizandae. Monet tamen *Wiggers de Simonia disp. 6. n. 27.* si alius adfit baptizare potens, potius ad eum esse recurrendum, quam injustam ministri vexationem dicto modo redigendam.

17. Pro adu dispensatione nihil potest recipi per modum pretii. Item non potest per modum stipendii sustentationis a Praelatis inferioribus. Potest tamen a Praelatis inferioribus, sed non a Praelatis superioribus.

Sequitur II. pro dispensatione in votis, juramentis, impedimentis matrimonii, & quibusvis legibus Ecclesiasticis, nihil per modum pretii recipi posse sine Simonia: nam dispensatio est usus potestatis spiritualis, omnino invendibilis. Quod autem a Praelatis Pontifice inferioribus, secus est de ipso Pontifice, ut observat *Wiggers n. 44.* nihil exigi possit, etiam per modum sustentationis, docent communiter Doctores ob prohibitionem *Concil. Trid. sess. 25. c. 18. de Reform.* Non est tamen contra mentem Concilii, quod imponatur dispensatio largiendi elemosynam aliquam pauperibus, monasterio, vel ad piam causam, idque per modum multa, per quam recessus a lege communi compensetur: dignum enim & justum est, ut, qui vult eximi a lege communi, difformitatem suam aliqua multa compenset, ne alias nimis facile detur omnibus occasio recedendi a communi lege.

Ministri ordinis suscepti, dimissarii, aut sigillo aliquid exigentes, non incurunt Simonia notam, ut recte observat *Archamb. sup. tamen Tit. 7. quest. 2.* eo quod scriptio litterarum, charta, sive pergamenum & impressio sigilli sint res temporales pretio aestimabiles. Hoc equidem ipsis inhibuitur est a *Tridentino* sicuti &

Ministri ordinis suscepti, dimissarii, aut sigillo aliquid exigentes, non incurunt Simonia notam, ut recte observat *Archamb. sup. tamen Tit. 7. quest. 2.* eo quod scriptio litterarum, charta, sive pergamenum & impressio sigilli sint res temporales pretio aestimabiles. Hoc equidem ipsis inhibuitur est a *Tridentino* sicuti &

dentino sess. 21. c. 1. de Reform. ubi tamen per- mittit, ut Notarii in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis literis dimissis aut res- simonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercen- do.

18. Petes: An pro ingressu Religionis pro ipsa professione & Statu Religioso aliquid possit dari tamquam pretium? Resp. Neg. hæc enim sunt res omnino spirituales & ordinis supernaturalis, & ita vetatur c. Nulla 1. q. 2. & aliis iuribus. Donis vero aliquid ad Religionem allicere, præterquam quod subinde scandalosum sit & libertati professionis noxium, speciem quoque Simoniæ habet, ut insinuat. Quam- pio 1. q. 2. licet in rigore non sit Simonia.

Quid de pactione do- tu. Prout nec est, si monasterium virorum aut seminarium, quod non est abundans & dives, pacificatur cum ingrediente de dote vel alia donatione, pro congruente & suffi- cienti sustentatione, ut expressit Clemens VII. apud Marchant Tom. 3. Tract. 10. Tit. 6. quaest. 10. & quamvis expressè loquatur de monialibus, idem tamen cum propor- tione intelligendum est de viris, ut post Tamburinum notat idem Marchant. Ubi advertenda est ordinatio Concil. Trid. sess. 25. c. 3. de Regularibus, præcipiens, ut in monaste- riis & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possi- dentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex consuetis elec- mosynis commode possit sustentari.

Maximè si monaste- rium sit di- ces. Si verò monasterium sit dives, ita ut si- ne gravamine aliorum, sufficere alendo ei, qui ingreditur, docet Sylvius q. 100. ar. 3. c. 5. post D. Thomam & alios, quos citat, committi Simoniam, si aliqui pro in- gredientis sustentatione recipiatur. Ve- rum cum sustentatio non sit spiritualis, censet Pontius disp. 56. num. 31. & alii non esse in rigore Simoniam. Vide latius Mar- chant sup.

QUESTIO III.

Qualiter Committatur Simonia juris Humani?

19. SIMONIA juris humani primò & prin- cipaliter locum habere videtur in ma- teria beneficiorum, consideratorum secun- dum partem suam temporalem: cum enim jus ad proventus temporales sit in se quid temporale, et si annexum res spirituali, vi- delicet titulo, non apparet illud jure divi- no invendibile, quamvis propter respectum & conjunctionem ad titulum sit invendi- bile ex Ecclesiæ constitutione: si tamen in

venditione consideretur titulus, clarum est tunc fore materiam Simoniæ juris divini. Et hoc sensu, considerant plerique Docto- res beneficia, asserentes ea esse jure divino invendibilia, eo quod jus percipiendorum fructuum sit spirituale: considerant enim illud jus, ut à parte rei creatur & depen- det ex titulo, sive officio spirituali, atque adeo et in se titulum illud tanquam fun- damentum involvit.

Immo quod quidem nullus, Pontifice inferior, possit jus ad fructus dividere à ti- tulo, præsumetur esse Simoniacus, etiam contra jus divinum, quisquis alius pro jure fructuum pecuniam exigit, quantumvis protestetur se titulum resignare gratis: non enim potest transferre titulum, nisi eo solo trāsferat jus fructuum, neque jus fructuum aliter, quàm mediante translatione tituli; adeoque censetur exigere pecuniam pro titulo spirituali. In re tamen non videtur necessarium, ut committatur Simonia ju- ris divini: quia etiamsi jure non potuerit jus fructuum à titulo separare, potuit ta- men illud facere pacto, seu tentare facere, & sic pro eo exigere pretium, consideran- do illud quasi à titulo separatam, ut docet Lessus c. 35. n. 20.

Itaque Simonia juris humani commi- titur, si pretium aliquod detur, vel accipia- tur, pro præsentatione ad beneficium, pro electione, confirmatione, investitura aut collatione, ut habet communis sententia & colligitur ex c. Marthani de Simonia.

Licitum tamen est volentibus eligere in- idoneum offerre pecuniam, ut non eligatur idoneus, & consequenter, ut eligatur ali- quis idoneus in genere: per hoc enim tan- tum directè redimitur, seu præcavetur injuria, alioquin Ecclesiæ inferenda per indigni ministri electionem: non est ta- men licitum offerre pecuniam pro electio- ne alicujus certæ personæ, etiam dignissi- mæ, nisi contingeret, unicum dumtaxat esse idoneum, ut eligatur: tunc namque directè per pecuniam procuratur non electio in- digni & indirectè tantum electio digni, ut observat Porcius disp. 56. n. 39.

Deinde Simonia juris humani com- mittitur in permutatione beneficiorum, facta sine auctoritate Superioris, ut patet ex c. Quæsitum, aliisque iuribus. Hæc tamen Simonia non est rigorosa (uti & nonnulla aliæ de quibus in sequentibus) sed tantum quadam imitatione & similitu- dine, quatenus datur spirituale pro spiri- tuali contra præceptum Superioris: cum alioquin ratio Simoniæ exigit pretium temporale dari pro re spirituali. Possunt ta- men volentes permutare sine peccato prius inter se tractare de permutatione facien- da, etiam usque ad mutuum obligationem, de non relinendo donec Superior consen- sum denegaverit. Nomine autem Superio- ris in-

20. An jus ad fructus sine Simonia ju- ris divini possit vendi.

21. Committi- tur Simonia juris huma- ni in recep- tione pretii pro præsen- tatione, elec- tione &c. ad benefi- cium.

22. Qualiter licitum sit volentibus eligere in- idoneum pro- curare pec- uniam pro electione idonei.

23. An commi- tatur in permutatione beneficiorum facta sine aucto- ritate Super- ioris.

ris intelligitur Episcopus, vel alius habens jurisdictionem Episcopalem, etiam si non habeat ordinem & dignitatem.

24. Tertiò committitur in resignatione beneficiorum ad conscientiam

Tertiò committitur Simonia juris humani in resignatione beneficiorum, dum resignans intendit resignatarium obligare, ut idem beneficium sibi, vel alteri, aliquando assignet, aut fructus aliquos, vel pensionem alteri præstet, & vocatur Simonia confidentiæ, mentalis, quidem, si in mente absolvatur, externa vero, si exterius sufficienter exprimat, quæ poenas juris infert, ut patet ex Bulla Pii V. relata à Navarro c. 23, n. 110.

25. Qualiter committitur in resignatione, qua fit in favorem tertii.

Idem est, quando resignatio beneficii in favorem tertii fit in manibus Prælati, Papæ inferioris (secus si in manibus Pontificis, ut declarat quotidiana praxis) præcedente aut interveniente ejusdem promissione de conferendo beneficio illi tertio; omnis enim pactio (quæ hic intervenit) in spiritualibus Simoniam continet c. *Quæstio de rerum permutatione, c. Tua nos, de Simonia & alibi sæpè*. Secus censet Lessius dub. 14, n. 86, quando Prælati non promittit conferre beneficium tertio, eò quòd nulla propriè tunc interveniat pactio. Hujusmodi tamen resignationes, ob imaginem Simonie, juxta stylum Curie Romanæ non possunt fieri nisi in manibus Pontificis.

26. Item in resignatione reciproca

Ex quibus patet resignationes reciprocas non posse etiam coram ordinario fieri, v.g. resigno meum beneficium in favorem tui nepotis, ut resignes tuum in favorem mei nepotis: præterquam enim quòd fit resignatio, continet etiam pactum resignationis reciproca, contra inhibitionem juris c. *Quæstio de rerum permutatione*. Idem dicendum est de resignatione triangulari & quadrangulari, ut vocant, v.g. cedo meo beneficio in favorem Petri, ut hic cedat suo in favorem Pauli, & hic suo in favorem meum, ob majorem uniuscujusque communitatem. Vide Lessius c. 88, Castro Palao, de Simonia punct. 17, alios.

27. Committitur quoque in resignatione beneficiorum reagentia, demissione sine legitima auctoritate.

Similiter vitium Simonie incurrit, qui beneficium alteri resignat, privata auctoritate sibi reservando aliquam pensionem, ut habet communis doctrina, teste Wiggers dub. 15, n. 89. Si tamen legitima auctoritas (qualis indubie est Pontificia, de Episcopali vide Wiggers sup.) accedat, omnino licita est hujusmodi resignatio.

28. Denique committitur in venditione quorundam officiorum, ut sacriste, economi, advocati Ecclesie & similibus c. *Salvator* 1, q. 3, in quibus officiis nihil latet sanctitatis, ob quod jure divino essent invendibilia: sed tantum Ecclesia prohibet illa vendi, ob conjunctionem cum rebus sacris: quarum proinde sanctitati necessario contravenit, qui illa vendit.

QUÆSTIO IV.

Quas Pœnas juris incurrat Simonia?

Summo, ex doctrina communiter admissa, nullam Simoniam merè internam inducere poenas juris. Deinde suppono, etsi in aliis Simonia sit grave peccatum, solam tamen Simoniam in collatione ordinum, beneficiorum & ingressu Religionis inducere poenas juris ipso facto. His suppositis,

DICO I. Committentes Simoniam realem circa ingressum Religionis in primis incurrit excommunicationem, scilicet tam personæ dantes, quam recipientes aliquid ratione ingressus Religionis. Secundò communitas, si consenserit in hanc Simoniam, incurrit suspensionem ab officio capitulari, pertinente ad jurisdictionem vel administrationem Ecclesiasticam. Utrumque patet ex *Extrav. Sanè in vinea Domini, de Simonia*. Tertiò Simoniacè admissi ad Religionem videntur jure inhabiles ad manendum in illo monasterio, & cogendi sunt ad aliud monasterium, si ipsis consensit est Simonia commissiva, ut patet ex c. *De Regularibus, de Simonia, & c. Dilectus 2. eod. tit.* quam diu tamen non compelluntur possunt manere: professio enim non est invalida, quamquam non acquirant jus præbendæ regularis, seu portionis ordinariæ, neque jus vocis activæ & passivæ, nisi cum ipsis dispensetur.

DICO II. Conferens ordinem per Simoniam realem in primis est excommunicatus, ut habetur *Extrav. Cum destitabile, de Simonia*. Secundò est suspensus à collatione ordinum, etiam primæ tonsuræ, ut habetur in Bulla Sixti V. edita contra male promoves & promotos, quæ incipit, *Sanctum & salvare*: in qua insuper aliæ nonnullæ poenæ continentur, ut suspensio ab executione omnium Pontificalium, interdictum ab ingressu Ecclesie, à quibus solus Pontifex potest absolvere.

DICO III. Qui per Simoniam realem suscepit ordinem in primis est excommunicatus ipso facto. *Extrav. Cum destitabile citat.* secundò est suspensus ab executione omnium ordinum. Tertiò si in illis infra verit sit irregularis. Quarto solus Pontifex potest cum absolvere, & cum ipso dispensare, si crimen fuerit publicum, & deductum ad fori contentiosum. Si verò sit occultum poterit absolvere & dispensare Episcopus vigore *Tridentini sess. 24. c. 6. de Reform.* seclusa tamen Bulla Sixti V. quæ revocat omnes facultates etiam à *Tridentino* concessas, per quas tales possent absolvi.

DICO IV. Qui per Simoniam realem confert vel procurat alteri beneficium (sub quo intellige etiam Abbatiam, Prioratum & alias prælaturas Regularium) eligendo, præsentando,

sentando, postulando, instituido, confirmando vel etiam commendando, est ipso facto excommunicatus. Extrav. Cum detestabile, de Simonia. Ipse quoque accipiens beneficium per Simoniam realem, in primis est ipso facto excommunicatus. Secundò collatio & provisió est simpliciter nulla, neque ullum jus tribuit adeoque nec provilus facit fructus suos, sed tenetur beneficium dimittere. Extrav. Cum detestabile cit. Quod etiam locum habet in eo, qui quidem Simoniam ipse non commisit, sed alius pro eo, si dixerit & non contradixerit. Immo juxta Doctores communiter contra Navarrum & Ugolinum apud Suarez l. 4. de Simonia § 57. n. 34. provisió est ipso facto nulla, etiamsi Simonia sit commissá ab alio, provisió ignorante, saltem regulariter, idque in pœnam eorum, qui provisió simoniacè promoveré voluerunt, ut constat ex c. Nobis fuit, & c. Sicut tuus, de Simonia. Vide Suarez sup.

DICO VI. Nulla Simoniá conventionalis, excepta eá, quæ dicitur confidentiæ, inducit ipso facto pœnas juris. Cum verò utrimque in totum vel in parte completa fuerit, transit in Simoniam realem & incuruntur pœnæ juris contra eam statutæ, quæ retrahitur ad tempus pactionis, et si prius post annum compleatur.

37. An etiam pœnas inducat Simoniá conventionalis.

QUÆSTIO V.

An Simoniacè accepta debeant dimitti aut restitui, & cui?

UNA ex Simoniæ pœnis est obligatio restitutionis rei spiritualis simoniacè acceptæ, vel pretii temporalis pro re spirituali recepti, distinctâ questione tractanda.

DICO I. Qui simoniacè consecutus est beneficium Ecclesiasticum, tenetur illud dimittere & fructus restituere. Patet manifestè ex Extrav. Cum detestabile, de Simonia, in qua expressis terminis declarantur electiones, postulationes, provisiones & quævis aliæ dispositiones, per Simoniam realem factæ, esse irritæ & nullum jus tribuere, nec provilos facere fructus suos, sed sub periculo animæ suæ ad eorum restitutionem teneri.

38. Beneficium Ecclesiasticum simoniacè acceptum cum fructibus est dimittendum.

Ceteræ autem res spirituales, per Simoniam acceptæ, non sunt restituendæ, cum de illis jus canonicum id non constituerit, uti de beneficio constituit: jus autem divinum, seclusâ omni lege ecclesiasticâ, nulla res spiritualis, per Simoniam acquisita, est restituenda, ut patet in beneficio, de quo tamen potissima est difficultas: nam collatio ex jure naturæ fuit valida, cum in collatore sit potestas & voluntas transferendi beneficium, & in accipiente capacitas & voluntas acceptandi, quæ sufficiunt ad translationem domisii.

39. Secus est de aliis rebus spiritualibus simoniacè acceptis.

Debet quidem simoniacè ordinatus ab usu ordinis desistere, cum sit ab eo suspensus, juxta dicta quæst. preced. & sic dimittit Sacramentum quoad usum, ipsi tamen Sacramentum secundum se dimittere non quit, ut per se patet. Similiter, qui simoniacè est professus, tenetur dimittere Religionem, sed non nisi post sententiam. Idem censet Lessius dub. 30. n. 168. de metallis benedictis, jure patronatus, licentia eligendi confessarium &c.

Quod ostenditur in Sacramentis & Religione.

Nec refert, quòd c. sine de Paliis, & c. Præterea, de Transactionibus, dicatur pactiones & conventiones omnes in spiritualibus nullius omnino esse momenti: Nam si dicta capita & similia intelligenda sunt, non solum de materia beneficiâ, sed de quavis aliâ spirituali, loquuntur de pactionibus, inducibus obligationem in futurum, quæ omnino irrita est, utpote obligans ad malum: non verò de similibus conventionum executione,

40. Intra obsequia solita explentur.

34. Quæ inhabilitatem ex hac Simonia oritur possit tollere.

35. An propriâ auctoritate permittentes beneficia incurrant pœnas predictas.

36. Quæ pœna in auctoritate Simonia committitur.

ceptione pretii temporalis pro re spirituali, quæ, etsi illicita, valida tamen est. Major est difficultas de pretio pro re spirituali dato, an & cui illud sit restituendum. Ad quam

41. *Preteritum pro re spirituali ex iustitia debita restitutum est jure divino restituendum.*
Dico II. Si quis accepit pretium pro re spirituali, quam ex iustitia tenebatur gratis dare, jure divino tenetur ad restitutionem pretii. Est communis & per se patet: talis enim non tantum contra Religionem, sed etiam contra iustitiam commutativam peccat. Hinc Patricius, cui est congrua sustentatio assignata, tenetur ad restitutionem, si pro Sacramentorum administratione, contra Ecclesiæ consuetudinem, mercedem aliquam exigat & accipiat.

42. *Secus est, si recipiatur pro incommodo temporali annexo.*
Dico III. Si quis in gratiam alterius privat se aliqua re spirituali, & pro incommodo temporali annexo exegerit compensationem temporalem, non tenetur jure divino ad restitutionem. Probat: quia damnum illud est pretio æstimabile, & nemo tenetur illud gratis pro altero sustinere, ut si quis spoliatur se suo beneficio, illudque in alterum transferat. Idem est de omni alio jure vel re spirituali, ex cuius privatione evenit incommodum temporale in honore seu fortunæ.

43. *Quid si recipiatur pro incommoditate spirituali.*
Immo aliquibus apud Suarez c. 59. n. 43. videtur pro sola incommoditate spirituali, quam quis patitur in gratiam alterius se privando reliquiis sacris v. g. posse sine labe injustitiæ aliquam compensationem exigere, estò non sine Simonia: eò quod illa incommoditas appareat pretio æstimabilis. Suarez tamen ex opposito fundamento censet oppositum esse verius.

44. *Quid dicendum de pretio dato pro commoditate temporali beneficii annexi.*
Similiter multi docent, conferentem bona spiritualia commodum temporale annexum habentia v. g. canonicatum, pro pretio temporali, non teneri ad restitutionem ex jure naturæ: eò quod commodum temporale annexum, apud homines pretio æstimetur. Dissentit tamen cum aliis Suarez n. 38. docens collatores honorum illorum spiritualium, tamquam reos dispensatores ex iustitia obligari ad conferendam gratis commoditatem rei spirituali annexam. Hoc saltem constat, omnes beneficiorum collatores, Pontifice inferiores, suppositâ invaliditate venditionis beneficiorum, à jure communi inflicta, ex jure naturæ teneri ad restitutionem pretii simoniacè accepti: idque ante omnem Judicis sententiam: Cum illud sine gravi sui salutis periculo retinere non possint, ut dicitur c. De hoc, de Simonia.

Secus docet Lessius dub. 30. n. 169. de pretio simoniacè recepto pro Religionis ingressu: illud enim non nisi post latam à Judice sententiam judicat restituendum, & colligitur ex Extrav. Sane, de Simonia, in qua permittitur acceptum retineri (intellige usque ad sententiam Judicis) modò in communem ulum convertus, & non in privatum Abbatis vel Abbatissæ, convertatur.

45. *Preteritum datum pro re spirituali, si scilicet omni modo incommodo temporali, est jure divino restituendum.*
Dico IV. Qui pretio temporali abique suo incommodo confert aliquid spirituale, quod non habet annexum commodum temporale, ut sicut Sacramenta & sacramentalia, tenetur jure divino ad restitutionem, nisi illud pretium presumatur gratis datum, vel non excedat debitam sustentationem. Ratio est: quia ministri Ecclesiæ non habent jus pro administratione spiritualium exigendi pretium aliquod, sed solum requisitam sustentationem, unde, quia sine jure tale pretium extorquent, obligantur jure naturali ad restitutionem.

46. *Preteritum datum pro re spirituali, si scilicet omni modo incommodo temporali, est jure divino restituendum.*
Petes: Cui sit facienda restitutio pretii simoniacè accepti? Resp. I. Si beneficium vel alia res spiritualis nondum est tradita, debet jure naturæ fieri restitutio ei, à quo pretium est acceptum, ut docent plerique Recentiores contra Covarruvias ad regul. Peccatum parte 2. s. 2. r. 7. existimantem erogandum esse pretium in pios usus, & colligitur ex c. Veniens, de Simonia.

47. *Preteritum datum pro re spirituali, si scilicet omni modo incommodo temporali, est jure divino restituendum.*
Resp. II. Si beneficium vel res spiritualis sit tradita, pretium restituendum est Ecclesiæ, aut erogandum in alios pios usus, etiam ante sententiam Judicis. Est communis Doctorum contra Soto l. 9. q. 8. art. 1. quatenus docet ante sententiam Judicis esse restituendum danti, & post sententiam ei, cui Judex adjudicaverit. Sed quod respondimus est verius & conformius juribus c. De hoc, & c. Audivimus, de Simonia, ut videre est apud Lessium dub. 31. Ratio est: quia Ecclesia mandans Simoniaco, ut pretium acceptum restituat, non intendit favere aut prodesse alteri Simoniaco, qui pretium dedit, quod tamen fieret, si huic ante sententiam esset facienda restitutio.

48. *Preteritum datum pro re spirituali, si scilicet omni modo incommodo temporali, est jure divino restituendum.*
Nec refert, quòd forsitan Dominium pretii manserit apud eum, qui illud dedit (ut pretendit Soto) quandoquidem non sit translatum in accipientem: nam ex ipso, quo hic juxta præceptum Ecclesiæ erogatur illud in pios usus, privatur is, qui pretium dederat, omni jure ad illud, quod Ecclesia in poenam justè ordinare potuit, ut ita & dans & accipiens pretium, lucret poenam.

